СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 1. Джерзі Сити, Н. Дж., субота, 2-го січня, 1937. VOL. XLV. No. 1. Jersey City, N. J., Saturday, January 2, 1937. THREE CENTS

ДИВІДЕНДИ ВЖЕ ПО ТРЬОХ РОКАХ ЧЛЕНСТВА В НОВИХ РОДАХ ОБЕЗПЕЧЕННЯ!

ДИВІДЕНДИ ОТРИМАЮТЬ 15,000 ЧЛЕНІВ!

Отсим подаємо до відома всього членства У. Н. Союзу, що головний екзекутивний комітет У. Н. Союзу, засягнувши опінії актуарія У. Н. Союзу, рішив на своїх зборах з 21-го грудня 1936 року уділити відповідні дивіденди в формі опусту в місячних вкладках для тих усіх повнолітніх членів, що є вже три або більше років членами котроїнебудь з отсих пятьох кляс нового роду обезпечення: O, P, E, W, T.

Отже до дивіденд будуть управнені:

1. Ті всі повнолітні члени, що були обезпечені в старому роді, а впродовж 1933-го року перейшли до нового роду обезпечення та отримали грамоти в клясі T.

Таких членів, що перейшли зі старого до нового роду обезпечення впродовж 1933-го року, було разом 9,276. Отже кожний з тих 9,276 членів є управнений до дивіденди, з тим, що в часі уділювання дивіденди він, очевидно, мусить бути правосильним членом організації.

Дивіденда буде уділена тим усім членам у формі опусту одномісячної вкладки.

2. Ті всі повнолітні члени, що вступили до організації впродовж років 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932 і 1933, та обезпечили себе відразу в нових родах обезпечення, а саме в клясах: O (Life Paid up at age 70), P (20 Payment Life), E (20 year Endowment), W (New Whole Life).

І так члени обезпечені в клясах O і P отримають такий опуст у вкладках:

а) Ті, що вступили в члени У. Н. Союзу впродовж 1926, 1927 і 1928 року, отримають опуст чотиро-місячної вкладки.

б) Ті, що вступили в члени У. Н. Союзу впродовж 1929 року, отримають опуст три-місячної вкладки.

в) Ті, що вступили в члени У. Н. Союзу впродовж 1930 року, отримають опуст дво-місячної вкладки.

г) Ті, що вступили в члени У. Н. Союзу впродовж 1931, 1932 і 1933 року, отримають опуст одно-місячної вкладки.

г) Таксамо отримають опуст одномісячної вкладки ті всі члени, що обезпечили себе в клясі W впродовж 1933 року.

Члени обезпечені в клясі E отримають такий опуст:

а) Ті, що вступили в члени У. Н. Союзу впродовж 1926, 1927 і 1928 року, отримають опуст дво-місячної вкладки.

б) Ті, що вступили в члени У. Н. Союзу впродовж 1929 року, отримають опуст півтора-місячної вкладки.

в) Ті, що вступили в члени У. Н. Союзу впродовж 1930 року, отримають опуст одно-місячної вкладки.

г) Ті, що вступили в члени У. Н. Союзу впродовж 1931, 1932 і 1933 року, отримають опуст пів-місячної вкладки.

3. Ті всі діти, що є вже три або більше років членами кляси II. Молодечого Департаменту. Дивіденда для тих дітей буде уділена в формі опусту одномісячної вкладки.

Вище поданий опуст у вкладках для повнолітніх членів і для дітей буде уділений у квітні 1937 року.

Д. ГАЛИЧИН
гол. рек. секретар.

ВЕЛИКИЙ СТРАЙК АВТОМОБІЛЬНИХ РОБІТНИКІВ

ФЛИНТ (Мішіґен). — Фабрика підприємства „Фишер Боді" ч. 1 закрила роботи, бо юнія „Юнайтид Автомобил Воркерс оф Америка" зарядила „сидячий страйк" робітників.

Зарядження страйку є частиною кампанії цеї юнії. Зарядження страйку якраз у цій фабриці має стратеґічне значіння, бо вона вважається осередком автомобільного промислу, себто, як у ній не йде робота, то не можуть працювати інші фабрики.

Страйк піддержує Комітет для Промислової Орґанізації, на чолі котрого стоїть Джан Луис.

Через зарядження страйку 25,000 робітників перестали працювати.

УРЯД ВИСКАЗУЄ ЖАЛЬ ЗПРИВОДУ ВИСИЛКИ АМУНІЦІЇ ДО ЕСПАНІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт відбув зо своїм кабінетом і провідниками конґресу довшу конференцію в справі нового законодавства в справі придержування строгої невтральности в заграничних війнах. Йшло за те, щоб набудуче уряд мав право здержати висилку із Злучених Держав за ґраницю всякої амуніції, навіть призначеної на горожанську війну.

Відноситься ця конференція до відомого факту з висилкою амуніції до Еспанії; уряд хотів здержати висилку цеї амуніції на основі закону про строгу невтральність, але переконався, що закон говорить тільки про війну між державами, але не про горожанську війну.

Уряд висказав чужим урядам свій жаль з того приводу, що він мусів дати дозвіл на вивіз цеї амуніції. Амуніцію закупив Роберт Кузе. Ввесь ладунок варт 2 міліони 777 тисяч долярів. Більшість його це старі літаки. Еспанська й російська амбасада кажуть, що вони не мають нічого спільного з цею трансакцією. Ґазети пригадують, що Кузе був замішаний у продаж 400 американських військових літаків Росії в 1927-мім році.

ПІДПАЛЮВАЛИ ЗА ОПЛАТУ.

ЙОНКЕРС (Ню Йорк). — Поліція арештувала тут трьох людей, котрих вона вважає членами бандитської шайки, що виробила собі поплатний рекет з підпалювання домів, котрі власники хотіли звалити. Поліція каже, що шайка спричинила в цій околиці шкоду своїми пожарами на 400,000 долярів. Всі учасники шайки італійці.

На слід рекету попав дослідник асекураційного підприємства, котрому вдалося запізнатися з одним членом шайки. Довідавшися, що він має дім на спалення, шайка обвозила його по околиці й показувала йому „взірці" справно зробленої роботи. Дізнавшися імена членів шайки, поліція уставила мікрофон у мешкання одного члена шайки й з підслуханої розмови його з жінкою вивідалася всі подробиці про операції шайки.

ПОЛІЦІЯ ПРОТИ ПІКЕТ У СТРАЙКУ МОРЯКІВ.

НЮ ЙОРК. — Поліція Ню Йорку й Джерзі Сити почала виступати проти пікет, що збираються під домами, в яких, за їх інформаціями, набирають страйколомів на обняті страйком кораблі. Найбільша така пікета була зібрана під домом, у котрім є канцелярія моряцької юнії, що йде проти страйку й наймає робітників на місце страйкарів. Між поліцією й пікетами приходило до бійок.

ІНФЛЮЕНЦА ШИРИТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — Число занедужань на інфлюенцу знов зросло. Департамент здоровля подав, що минулої середи число занедужань на інфлюенцу зросло на 153 випадки.

Уряд здоровля каже, що інфлюенца слаба та не є небезпечною, якщо з неї не розвинеться запалення легенів. У вівторок від неї вмерла одна особа, в середу три.

РОЗСЛІДЖУЮТЬ ДОКЛАДНІШЕ СКЛАД СОНЦЯ.

ФРЕДЕРИК (Меріленд). — На відбуваючихся тут зборах Американського Астрономічного Товариства прочитав д-р Чарлот Мур, професор принстонського університету, реферат про висліди своїх розслідів над хемічним складом сонця.

Референт подав, що в сонці є крім відомих досі складників ще й інші, а саме: осмій, ірид і тулій. Розсліди над складом сонця роблено при помочі незвичайно чутливих світляних приладів.

ЗАХИСТ ДЛЯ БЕЗДОМНИХ ХЛОПЦІВ.

У Коломиї при вул. Алеї Свободи відкрили захист для бездомних хлопців, точніше дім, де бездомні хлопці можуть переночувати. Покищо замешкали в цьому домі 23 хлопці з Коломиї й околиці, відки нужда вигнала їх до міста за кусником хліба. Між 23 хлопцями є 16 неграмотних.

ВОВКИ НА ЛЕМКІВЩИНІ.

В полудневій частині коросненського повіту появилися великі стада вовків, які перейшли масово з чеської сторони і спричинюють великі шкоди в інвентарі. В найближчому часі зроблять на них більшу облаву.

МАЛЕ ЗАБУРЕННЯ У ВЯЗНИЦІ.

У провінційній вязниці у Гединглі біля Вінніпеґу прийшло до малих забурень, викликаних вязнями, що були засуджені за вживання наркотиків. Вязнична сторожа без труду привернула порядок, загнавши ворохобників до келій. Забурення виникло на тлі харчів у вязниці. Деякі вязні домагалися, щоби при обіді подавали їм харчі льокаї. Крім того вони домагалися печені з курят.

ЗУБ МАМУТА.

Коло міської різниці в Люблині робітники викопали зуб мамута, довгий 1 м., перекрою 15 цм., ваги 20 кг. В 1934 р. знайшли в Люблині на передмісті Рури кости мамута.

ВБИВСТВО.

У вечірніх годинах зайшов до мешкання Ст. Барана в Цееві коло Бережан Федір Осецький і сів на лавці, обернений плечима до вікна. Нараз упав крізь вікно стріл, від якого Осецький упав трупом на місці.

ПОЛІЦІЯ НА ВІНЧАННЮ.

В мешканню рабіна в Лодзі відбулося вінчання якогось Гальперна. Підчас вінчальної церемонії ввійшла до мешкання поліція й арештувала Гальперна, який на вид поліції скрився в шафі. Арештування молодого наступило внаслідок обвинувачення за злосливе банкротство.

ВЕЛИЧАВИЙ ПОХОРОН ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

ЛЬВІВ. — В середу, 9 грудня 1936, в селі Русові галицька Україна поховала свого великого сина, письменника селянського життя, Василя Стефаника. Провожали його непроглядні маси околичнього селянства, яке прийшло, не зважаючи на розмоклі шляхи, щоб віддати поклін свойому поетові. Зїхалося також багато людей з інших міст, як також представники ріжних українських установ. До відправи станули чотири священики. Після відправи виголошено цілу низку промов. Покійний письменник не бажав собі ні хору ні музики. Він говорив: „Мій похорон має бути чисто мужицький". Тому тільки дяки співали Йому „Вічную память".

Коли похоронний похід рушив на цвинтар, напереді несли 62 вінки від ріжних установ та орґанізацій. За домовиною йшла найближча рідня, а далі представники ріжних орґанізацій і маси народу. Похоронили Стефаника на високім горбі, т. зв. „Могилі". Там хотів лежати Покійний, бо звідти видно цілий Його Русів і околицю — місця, які Він любив і які нераз описував у своїх творах.

НЕ ХОЧУТЬ ВЕРТАТИСЬ ДО СОВЄТСЬКОГО „РАЮ".

МОСКВА. — Московська Академія Наук виключила зі своїх членів професора Іпатієва і Чічібабіна за те, що вони, виїхавши з припоручення уряду кілька років тому за границю, відмовляються тепер вертатись. Як причину відмови вертатись оба професори подають це, що в Совєтах вони не мають потрібних умовин для наукової праці. Перед їх викиненням совєтські вчені зарядили суд, який характеризує нинішню мораль у Совєтах: Син професора Іпатієва обвиняв власного батька. Він говорив, що батько на своє оправдання має дуже слабі причини. Промову син закінчив такою характеристичною заявою: „З моєї точки погляду і з точки погляду моєї сестри його поведення є негідне члена Академії Наук і негідне совєтського горожанина. Передтим я був гордий з імени мого батька. Тепер я опускаю свою голову, щоб уникнути висказання свойого імени. Ми гостро протестуємо, ми гостро обвинувачуємо свойого батька за його поведення супроти потуги Совєтів і супроти цілої републики".

СКАНДАЛ У СОВЄТСЬКІЙ АМБАСАДІ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ. — Офінор повідомляє, що в місцевій совєтській амбасаді трапився голосний скандал, яким уже зацікавилась місцева преса. Девять совєтських громадян, що перебувають у Парижі, зявилися в амбасаді за візами на поворот до Росії. Та консуль чомусь відмовився їм дати візи. У відповідь на те інтересанти зчинили бешкет і поломили кілька меблів. Вbelieved покликана поліція не мала права ввійти до консулярного будинку чужої держави, тому вона вичікувала кінця бійки на вулиці. Змобілізувавши цілий персонал амбасади, большевики перемогли напасників і по одному викинули їх на вулицю, де їх відразу арештувала французька поліція. Прибулим журналістам урядники консуляту пояснили, що йде тут про троцькістів, які домагалися віз, щоби, повернувшись до Совєтів, вбити Сталіна. Паризька преса, розписуючись про цю історію, додає, що гарна це мусить бути держава, яка не випускає громадян під загрозою смерти, а тим, що хочуть вертатись, дають по пиці.

ЗАМАХ НА УЧАСНИКІВ ЗІЗДУ СОВЄТІВ.

ПАРИЖ. — Французька преса принесла сензаційні ревеляції про приготування до замаху на учасників останнього совєтського зїзду, на якому затверджено нову совєтську конституцію. Перед зїздом вибухла пожежа в будинку комісаріяту тяжкого промислу. Якийсь час пізніше викрито кілька пекольних машин, що мали спричинити вибухи і пожежі по інших урядових установах. Зїзд, який мав відбутися дуже врочисто в московській опері, відбувся на жадання комісара внутрішніх справ, Єжова, в Кремлі, бо Кремль було значно лекше охороняти. З огляду на те, що пекольні машини викрито в установах, куди мали доступ тільки найвірніші комуністи та комсомольці, між кремлівськими можновладцями повстала паніка. Переведено знов численні арешти.

НІМЕЧЧИНА РІШЕНА ПРОДОВЖАТИ СВОЮ ПОЛІТИКУ В ЕСПАНІЇ.

БЕРЛІН. — Відомости, що походять з авторитетних німецьких джерел, вказують, що, не звертаючи уваги на зміну фронту з боку Італії, Німеччина рішена продовжати свою політику в Еспанії. Кілька тисяч добровольців, що зібралися в Баварії, щоб відійти на еспанський фронт для помочі ґен. Франкові, не розходяться, а наростають ще більше.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧИ В УСІХ: УКРАЇНА ПОНАД УСЕ?

На останнім конґресі Обєднання стверджено, що вже найближчий час може заактивізувати українську справу на міжнародній арені. У такій важливій хвилі моглаб терпіти українська справа ще й від цього, що може знайтися багато ріжних „центрів державних" чи яких інших, які захочуть говорити „в імені України" чи українського народу. А що так може бути, видно найкраще з цього, що такі „ніби центри" тепер є, що як такі забирають слово у важних справах нашої нації. Маючи це на увазі, Обєднання стануло на тім, що це є справою політичної й національної чести, щоб усі ті центри чи там політичні уґрупування, що приписують собі право представляти український нарід, принаймні чесно, ясно і недвозначно означили своє відношення до справи самостійности і соборности України, щоби принаймні наш нарід ясно знав, хто і з якого боку береться його репрезентувати. Обєднання стало далі на тім, що ця вся „висока політика" чи „дипльоматія", що годує наш нарід гарними фразами про „визвольну боротьбу", а не зазначує виразно й недвозначно проти кого боротись і за які землі, не є розумною політикою і чесною дипльоматією для такого поневоленого народу як український. Така політика творить тільки хаос, бо вносить заколот між наш власний нарід, а на міжнародній арені дає нагоду ріжним одиницям чи ґрупам жирувати на українській справі. Бо чи можна, наприклад, розпинатися над положенням українського народу під Польщею, а збувати мовчанкою поневолення українських земель Москвою чи іншими окупантами, і казати, що це говориться в імені державного центру Західньої України, чи від політичного проводу під Польщею? І чи можна забирати слово Андрієві Лівицькому як „Голові Держави", що „стоїть на варті чести і слави України", що репрезентує „державний центр", себто Українську Народню Републику, і говорити (як це подає паризький „Тризуб") за самостійність і незалежність Української Держави в такий спосіб, що треба вирвати Україну з „пекельних обіймів розхитаної Москви", а ні одним словом не згадати і такого самого „пекельного ворога" — Польщу? Тому саме вже крайня пора, щоб усі ті тут згадані й інші „державні центри", що то хочуть обєднувати біля себе український нарід і в його імені говорити, виразно виявили, яку це Україну вони хочуть визволяти, і від кого та з чиїми силами. Замало покликуватися, як це робить А. Лівицький, на те, що клич „Україна понад усе" опанував уже „найглибші мрії всіх українців, од найлівіших до найправіших". Бо правдою є, що такий клич визнають правдиво тільки ті, що не кривлять душею і політикою, а є за те, щоб словом і ділом, явно й славно, вести боротьбу зі всіми окупантами українських земель.

О. С.

РОСІЯ НАД СЕРЕДЗЕМНИМ МОРЕМ І УКРАЇНА

Часописи доносять, що на східніх берегах Еспанії прийшло до затоплення одного советсько-російського корабля; що Росія посилає до Барсельони кораблі з харчами (видираними з голодних уст нашого селянина), зо зброєю та з машиновими крісами через Дарданелі і Середземне море. Нарешті, що в Кремлі відбулися з советською адміністрацією наради московського уряду, на яких ухвалено: вислати до Еспанії військово-морську місію зі 100 офіцирів советської фльоти, з 500 підофіцирів, з 200 фльотових інжинірів, механіків і артилеристів. Ця місія має зреорґанізувати ту решту еспанської (мадридської) фльоти так, щоб вона могла протиставитись проголошеній ґенералом Франком бльокаді східнього побережжя Еспанії.

Не хочу входити в те, що з того всього вийде, себто, чи Совети дійсно є всилі перевести в життя ті пляни. Але вже самі ці забаганки дають матеріял до серіозної задуми.

Історія стверджує, що Росія цілими сотнями літ змагалася до доступу до Середземного моря. Бо за щож велася Кримська війна? Чому так довго воювали турки з москалями? А чи підчас світової війни цей доступ до Середземного моря не відгравав великої ролі?

Коли глянемо в суть цеї проблєми, тоді зрозуміємо, чому це Совети так дуже заопікувались Еспанією, чому так журяться Катальонією, з якої хотілиб зробити базу для здобуття впливів на Середземнім морі.

Чи це корисне для середземно-морських держав? Певно, знайдуться короткозорі політики в Італії або і в Анґлії, які захотілиб використати Росію як середземно-морську державу для боротьби зі своїм суперником анґлійським в однім випадку, італійським у другім. Але ґадаємо, що таких політиків буде небагато.

Досвід Франції, яка впровадила Росію до Европи, ледви чи може бути комусь заохотою... Думаю, що скорше поява Росії на Середземнім морі, її бажання бути там арбітром, дасть до думання і анґлійським і італійським державним мужам. І напровадить їх на думку, на стару думку тих, що давно мріють про розділ російської імперії і про її відтяття від Середземного моря; таксамо як її відтяли вже від Тихого океану і майже від Балтику.

Але щоб Росію відтяти від Середземного моря, щоб унеможливити її інтриґи в Еспанії, чи в Єгипті, є єдиний спосіб: **відтяти її від Чорного моря.** Тут виринає проблема країни, що лежить на чорноморськім побережжі російської імперії: України.

Над цею її новою ролею, над ролею, яка виплила тепер так яскраво в звязку з появою російської фльоти під Барсельоною, треба подумати тим нашим землякам, які мають змогу звернути на це увагу европейського широкого світу.

СЕЛЯНИН У НАШОМУ ТЕАТРАЛЬНОМУ МИСТЕЦТВІ

В українській суспільності в Америці можемо завважити певного роду мистецьку горячку. Люди стали широко дискутувати ріжні мистецькі питання, головно з обсягу опери, драми й фільми. Дискусії заходять деколи в межі пристрасти й тоді, як звичайно в таких випадках буває, дискутується питання вже не розумом, а пристрастями. Рішають часто не розумові докази, а гарячі уподобання. Звісно, того роду дискусії путнього висліду дати не можуть, бо дискусія дає вислід лиш тоді, як її ведеться спокійно.

Треба вести розумово дискусію й за мистецтво, хоч усе мистецтво обертається не так коло розуму, як коло чувства. Різьбарі, малярі, музики, співаки, письменники, поети, танцюристи, актори, — на сцені чи в фільмі — всі вони займаються чувствами й беруть собі за ціль відзеркалювати людські почування.

З огляду на те, що українське громадянство в Америці стало тепер дискутувати живо ріжне мистецтво, головно в відношенню до українського народу, подивімся, як зображають наші нові мистці український нарід. Як зображений український нарід у цих нових штуках? Які почування приписують ці нові мистці, письменники, актори, режісери, нашим людям?

Виведений ними селянин вміє або голосно сваритись, дико гніватись, або реготатись, або слиняво плакати, або запиватись, або робити з себе блазна; зате чомусь то наш селянин не вміє в них нишком терпіти, незамітно творити великі діла, без крику висказувати свою любов і без горівки висказувати свою радість.

Не булоб жалю, якби наш селянин справді був таким грубошкірцем. Тимчасом так не є. В наших селян є велика доза шляхотних почувань. Під убогим сільським сіраком дуже часто беться далеко шляхотніше серце ніж під панським фраком. В наших селян плекається велика любов до своїх дітей; а в дітей плекається велику любов і пошану до своїх батьків. Подібна любов існує між поодинокими поламн. Наші селяни відчувають дуже тонко красу природи. Маючи витончений естетичний смак, вони вміють також самі творити річи високої мистецької вартости, чого доказом є наша народня пісня, вишивки, танці, різьба і т. п. Наші селяни мають також велику пошану до себе самих, чого доказом є наша селянська етикета, наші щоденні поздоровлення, наші народні звичаї. Вміють також наші люди глибоко відчувати, глибоко терпіти, а все те без вереску, без афішування свого болю перед іншими.

Чомуж на нашій американській сцені не представляють нашого селянина в осьтакий правдивий спосіб? Чому він вічно гукає, вічно верещить, або регочеться цілим черевом, або заливається горівкою? Чому він усе виходить наче блазен, з якого можна тільки сміятись, а невраз з ним терпіти, співчувати й, дивлячись на його терпіння, ошляхотнювати свою власну душу?

Від віків робили блазна з нашого селянина наші вороги, в першій мірі москалі і поляки. Вони дивилися на нього як на „хлопа" або „хахла", нездатного на ніякі глибші почування. Вони сміялися з його почувань, з його одежі, з його звичаїв і товариської етикети. Вони не хотіли навіть припускати, що під тим убогим сіраком беться шляхотне серце, що там горять сильні світовідчування. Колиж деколи вони й стрічали наочні докази таких відчувань, то вони не інтерпретували їх так, як належало, тільки все старалися приписати їм якісь диковинні мотиви.

В обороні тих шляхотних почувань українського селянина виступили в першій мірі наші великі письменники, наперед Котляревський, далі Квітка Основяненко, Тарас Шевченко, Франко й сотки інших. У своїх творах вони направили кривду, заподіяну нашому селянинові чужими варварами, й виявили, що ці гарні вчинки, які ми на кожному кроці зустрічаємо на селі, це не є якась випадковість, якесь непорозуміння, тільки послідовні вчинки, що випливають з культури селянської душі.

Цю науку наших великих мистців теперішні епіґони українського мистецтва на американському ґрунті мусять добре памятати. Вони мусять глибоко застановлятися над ріжними душевними конфліктами нашого селянина. Бо ці конфлікти вже не є собі такі простенькі, як це декому видається. Зводити наші клясичні драми до цирку, в якому за всяку ціну треба розреготати публику, є, делікатно кажучи, суспільним проступком. Наші режисери мусять з повагою відноситися до селянських траґедій, втілених у драматичне мистецтво нашими великими письменниками. Коли комусь хочеться за всяку ціну розреготати публику, то краще зробить, як полишить наших великих мистців у спокою. Бо нераз може вийти таке, що наші великі письменники писали свій твір якраз на те, щоб оборонити честь нашого селянина перед спростаченою малоросійською „халтурщиною", а теперішні епіґони користуються їхніми творами на те, щоб наново воскресити халтурщину.

ЗЕМЛЯ ПІД БУДОВУ „УКРАЇНСЬКОГО ДОМУ" В ПРАЗІ.

За останні 10—15 літ вільних теренів у Празі для будови домів лишилося обмаль, і ціна їх значно піднялась не тільки в центральних частинах міста, але й на передмістях. Тому Управа Музею Визвольної Боротьби України, щоб не обтяжувати збірку на будову дому, вжила заходів добути від маґістрату міста Праги землю під будову „Українського Дому" даром або за невелику суму. В бігу пересправ виснилося, що Прага охоче йде назустріч культурно-просвітнім установам та уділяє їм **право забудови** міської землі на більш-менш довгий термін (30 років з правом поновлення договору) за мінімальний (символічний) чинш. На таких умовах, наприклад, дано землю під будову Югославської Колеґії Короля Олександра, російської ґімназії, тощо. Приобіцяно дати право забудови й нашому Т-ву на подібних умовах. Вибрано вже для „Українського Дому" терен у гарній частині Праги, недалеко від празького „Граду", напроти Югославської Колеґії. Терен великий, 1,790 кв. метрів у формі трикутника, на розі двох вулиць, причому площа забудови буде 324 кв. м., решта терену буде вжита частково на тротуари, а головним чином під сад, який оточуватиме будинок зо всіх боків. Під цей час управа спішно виготовляє плян дому, фінансово господарський розрахунок та внутрішній розділ дому для додаткового подання міській раді. Остаточного рішення міської ради треба чекати на початку 1937 р. Всі архітектурні обрахунки та проєкти управа виконує з ласкавою допомогою архітекта А. Корнійчука.

— Добрий день, пане О'Коннор — витає О'Браєн свого сусіда-різника.

— Добрий день, пане О'Браєн!

— Нині мої уродини, то ви повинні мені дати якийсь дарунок, скажім, одну ковбасу.

— Так? Нині ваші уродини?! О, то я вам бажаю, щоб ви жили так довго, аж дістанете від мене таку ковбасу!

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИНІ".

(92)

Але весна сильніша від смерти. Коли зміг зводитися на ноги, навколо було повно тепла, сонця, квітів. Виходив поволі на садок, в лішник. Після хвороби життя здається обновленим і яскравішим. На грядках витикають городовину. У квітнику пнеться догори турецький часник, півонія, зірка, мята. По садах вештаються кури і розгрібають усе, що на їх думку гідне уваги... Бундючні півні вискакують на вищі місця і звідтіль урочисто передають один другому своє захоплення весною і життям.

Он у збіжі молода черемуха. Її галузки обсіли липкі зелені метелики всуміж із мережками чарівної тонкої роботи, що їх за два-три дні сонце зробить справжніми китягами цвіту. І бузина не дармує. Вовчі ягоди також здоблятьься. Ліщина молодечо і наївно чепуриться, а гурт кучерявих кленів мов ватага парубків... Здається от-от гримнуть пісню. Берізки моторні, усміхнені радіють цілим своїм єством. Хіба, що ота праматн їх, її величність береза, трохи сумніше дивиться на світ Божий. І не диво. Багато років зустрічала вона таку весну. Кора її постарілася й порепалась. Коси відросли і звісились додолу. Чешуть їх хіба вітри... Стовбур її поверчений і протиканий цівками. Люди точать її солодку кров і нема їм спину...

Так Володько мандрує по садках та гаях, придивляється до творчости весни. Життя минулої зими було надто бурхливе. Жив нервами. Хвороба зложила його, мов складаний ножик і вложила до кишені на відпочинок. Тепер ось видряпався на світ Божий і знайшов його, як завжди, невимовно хорошим. І хоч ноги його ще слабі, хоч руки тонкі і білі, мов зі земного воску, хоч очі вгрузли під чоло і звідтіль починають наново синіти, то проте ціла його істота, мов спраглий води, прагне знов жити, знов бігати, знов хвилюватися. Нерви його оголені і надмірно вразливі. Душа неспокійна, голодна. Вона виразно бачить далекі, незбагнуті світи і прагне пустити туди срібнокрилі вітрильники, щоб відкривати, пізнавати і ставити на них свій яскравий сонячний прапор перемоги.

І все так розуміє і знає. Все падає в око, росте разом з думкою та уявою, виходить знов на світ у чині, у слові.

Весна розгорнула все. Поле вкрилося засівом, росою. Йдуть щасливі, короткі дні. Люди і птахи однаково вільні і не знати, де кінець, а де початок.

А що робить батько? — питає себе Володько. Невже він так і сказав Василеві: — Йди і воюй. Просто не віриться. Ах, той батько... Як комаха, їй Богу — колись і тепер. Зродиться така людина. Цілий вік, день-по-день думає й творить, думає й творить. І ростуть будови, сади, лани пшениці. Родяться нові люди. Чудесне моє, хороше моє життя! Колись виросту і збудую великий храм. Назву його цим самим словом і хай собі люди проходять повз і любуються задармо. Приємнож, як всі всміхаються і кажуть: Гарно. Дуже гарно! Оте сонце там он під копулою... Ні! То, мої милі, направду гарно!

На Зелені Свята знов приїхав Матвій. Володько прощається з другами і віджджає.

Батько й син знов разом. Ідуть знайомою дорогою, лісами, пісками. Батько оповідає про те, що ділялось тут за його молодечих літ. Володько бачить, як світяться його очі при згадці тих давніх часів, коли все починало цвісти.

—o—

Тилявка видалася Володькові чужою. Стільки пережив, що не було часу згадувати про неї. Ось батько, мати.

— Алеж він виріс, — говорять Насті сусідки. — „Настоящий" панич.

Настя таємничо посміхається. В її сірих глибоких очах виразно світяться іскорки особливої радости. Чомуб ні. Чомуб її син не міг виглядати як панич. Ось тільки шкода, що він якось церкви цурається. Думала: виросте, навчиться грамоти, піде в неділю до церкви і перед цілим миром так собі прочитає „Апостола", що й сам дяк ледви чи дорівняється. А от виріс. Ще безвусе, але вигналось вгору... Господоньку! Господоньку! Не спусти його зо свого Божого ока.

Коли Володько йде селом, навіть старі дядьки вітають його з повагою. Видно, в дечому він ріжниться від решти хлопців. Колишні його товариші й товаришки цураються його, оминають. Та й він зовсім відучився розмовляти з ними. Побачив раз Ганку. Підросла і вирівнялась, але байдуже привітав її і пішов далі. Ну, щож з нею пічнеш?... У ньому ще повно Дерманя. Ходить у поле, водить пасти коні, читає ріжні книжки. Чує в собі якусь порожнечу, непевність. Навіть гордість якась опанувала ним. При зустрічі з людьми тримає себе не так, як колись: просто, природньо. Мимохіть постава й вираз його набирають штучности...

Він це все розуміє і знає, що то кепсько, але як же бути. Така дивна пора. Одно щось згубив, а другого не знайшов. У голові дещо лишилось. Світ також трохи поширшав. Від Дніпра до Амазонки, через всі моря й океани, від Кордилерів до Гімаляїв обіймає його зір планету і мабуть це саме так зненацька змінило в його очах старе своє село, людей, товаришів і навіть батьків. Його взяв хтось і посадив трохи вище від решти тих, що його оточували. І він ще не навчився тримати себе на такому рівні.

І батько в дечому змінився. Він ще більше замкнувся в собі, ще з більшою натугою думки намагається вловити і розгадати непевність часу. В його життю повстала також революція. Сини і він. Він ще у кермі — так... Він ще й не думає випускати господарської керми зі своїх рук, але він виразно бачить, що сини його підуть до конечної мети іншими дорогами, як він, його батько, дід. Він бачить це і не перечить. Інакше, мабуть, не можна. Поле те саме. Так само засіяне, так само котяться по нім хвилі, так само ростуть стеблини жита, пшениці, але не ті самі часи і не та сама ціна праці на полі. Он Василь. Виріс, окріпнув, розгорнувся в мужчину і подавсь у військо. Матвій ні одним словом не заперечив йому. — Ну, як ти так думаєш — іди! — А після, щоби виправдати перед хазяями такий свій вчинок, твердив: — А ви думаєте як? Думаєте, що не прийшов час і хазяїнові за право своє впімнутись? Земля, думаєте, отак сама у ваші руки прийде? Щеб ні... Он, кажуть, поселенці, що вибрались перед війною до Смоленської, всі чисто до одного повернулись. Голі, босі. Кажуть, напали на них кацапи і все чисто розбили.. А думаєте, з нами того не буде, коли ми отак собі руки зложимо, чи землю оратимемо та Божого змилування чекатимемо? Буде! Прийдуть інші. — Ти, Даниле, Макаре — сякий такий, підеш вниз, а зверху сяде завойовник і годі. Кажу!... Час непевний... Чую, що так є.

Люди одні згоджуються, другі ні. Зі села ще кілька в „петлюрівці" пішли, але решта ні.. Коли би, каже, ще мобілізація яка... А тож не випадає. Прийди і просися, щоби тебе прийняли. Он той пішов... А чого? Щоби шинелю нову дістати та й до дому втекти. Ні?

— Правильно. Що то за військо зі збірної голоти... А добровільно ніхто голову не понесе на втрату...

Матвій пильно стежить за подіями. Думка про Василя не виходить у нього з голови. Пішов і чуток ніяких. Бувало, десь там в Саратовській, чи в якій там був, хоч листа пришле.. А тепер нічого.

Коли людей яких зустріне, відразу зупинить словом: — А ви здалека, пробачайте, будете? Ну, а як там у вас?... Що чувати? Вийде з того що?

Дехто знає, чого хоче Матвій, дехто й не знає. Оповідають, що „петлюрівці" відступають. Кажуть, бандити та большевики по лісах розвелися, на обози нападають... Хто його розбере, що й до чого... Отак усе перемішалося..

А життя таке бурхливе, таке чудове. В далечінь і ширінь, мов на приказ якогось особливого голосу, твориться і росте небувале... Росте новий народ. Прокидається і міняє назву могутня раса — творець великої минувшини, великих імперій.

Матвій не розуміє цього, але він відчуває те своїм здоровим інстинктом. У його потужній постаті зароджуються і набирають сили нові почування, нові життєві закони.

Часом у неділю Володько читає Матвієві в голос історію. Матвій любить слухати цю книгу „про старе". Хто не шанує старого, не здобуде й нового. Це його переконання. Україна в його уяві вже не те щось видумане, химерне. Ні. Україна це він сам — Матвій Довбенко. Цей велитень праці, цей величний господар з твердим чугунним кулаком і метким розумним зором. А Василь, Володько, Хведот — сини його. Катерина й Василина — дочки. Суxенька Настя — мати, що родила, доглядала, піклувалась... Кров, сила її пішла на „них" — батька і дітей.

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Бенкет у честь ґенерала Віктора Курмановича.

Заходом 2-го від. „Синів України", 2-го від. „М.У.Н." і 54-го від. „Дочок України" О.Д.В.У. в Шікаґо влаштовано бенкет-вечерю дня 19-го грутня в Салі Націоналістів в честь старенького батька, ґенерала Віктора Курмановича, котрий цього року святкує свої 60-літні роковини.

Бенкет відкрив господар цього вечора Семочко і попросив добр. інж. Степана Куропася, щоб він виголосив святочний реферат у честь ювилята. Добр. Куропась, як військовий знавець, коротко та річево розказав про батька-ґенерала, про його працю та заслуги в Українській Галицькій Армії, та додав, що ми повинні таких заслужених людей за життя памятати та час від часу дати їм моральну поміч. Тостмайстром був д-р І. Смук, голова 2-го від. ОДВУ й офіцир американської армії.

Д-р Смук як довголітній жовнір, вповні зрозумів тяжку працю і завдання такого великого і заслуженого чоловіка між українцями, як ґен. Віктор Курманович. Свою промову закінчив д-р Смук так: „Доки український нарід не виплекає в собі здібних мілітарних провідників і не буде мати до них пошани, доти не буде скорого вигляду на відродження Української Самостійної Соборної Держави".

Дальші промови виголосили: Васильовський, Костирка, Плетяк і Семочко.

Потім була збірка для ювилята, яку зложили: по $5: Стрілецький Гурток ч. 6 в Шікаґо, по $2: пані Роїк, І. Курко, д-р І. Смук; пані і пан Плетяк $1.50; по $1: Д. Гаврилюк, Т. Карпінський, А. Любас, І. Когут, пані Іванна Когут, Г. Семочко, Ф. Чизбій, адвокат Р. Нагірняк, І. Пініло, С. Кіняк, І. Мензій, Д. Забияк, Ф. Васильовський, М. Мотлюк, С. Омелянюк, І. Савчин, пані Юлія Карпінська, О. Дутчак, П. Костерка, М. Леськів, С. Куропась, П. Кулиняк, І. Стефанюк; по 50 ц.: М. Гасюк, пані Забияк, Волод. Дідик. Дрібними $6.80. Разом $43.80. Розходу було $27.20. Осталося $16.60.

Чистий дохід у сумі $16.60 вислано через Обєднання для ґенерала Віктора Курмановича до Відня.

Треба згадати, що підчас вечері приграvали проф. Кобиляк на скрипці, а панна Кобиляк на пяні.

За ювилейний комітет:
Г. Семочко.

БРУКЛИН, Н. Й.

Листопадове Свято.

В неділю, 29. листопаду українська громада в Бруклині обходила урочисто свято Першого Листопаду.

В часі Служби Божої виголосив патріотичну проповідь о. сов. А. Лотович та візвав до жертви для інвалідів, яка принесла понад $35. По Службі Божій відбулася панахида по упалих героях.

Пополудні відбулося саме свято. Вступне слово, виголошене о. Лотовичем, загрівало до єдности і згоди, а також до витревалої праці в громаді та до завзятої невпинної допомоги Рідному Краєві.

Прекрасно випали продукції Хору Української Молоді, під проводом п. В. Савіцького. Скрипкове сольо С. Галася, при акомпаніяменті Марії Лис, вийшло гарно. Маруся Забавська і Маруся Сорока виголосили чудовою чистою мовою дуже змістовні деклямації.

Святочну промову виголосив д-р Л. Мишуга. Він обговорив ріжні способи народньої праці, якої треба, щоб нація могла діждатися нового Першого Листопаду.

Предсідник Центрального Комітету, Ю. Павчак, наводячи приміри з посвяти і геройства учасників Першого Листопаду, закликав іти чесним націоналістичним шляхом до Великої Мести, та візвав присутніх до зложення датків на інваліди.

Жертвували: Союз Українок, від. 21, $5; о. сов. Лотович $2, по $1: Іван Г. Робертс, Федоришин, Ю. Павчак, А. Дечко, М. Безкоровайний, М. Заверуха, О. Квик, Саламін, І. Сидорко, Т. Стегніцький, І. Мудрик, І. Малко, Ю. Гудима, В. Галась, І. Вітюк, І. Завадовський, Й. Задорецький, Г. Карплюк, К. Герман, А. Стрипка, М. Костів, П. Балко, К. Баран, Канюка, І. Сенько, Й. Возняковський, П. Дика, Д. Сенюта, Г. Волічинський, Ал. Гавришко, І. Михалюк, Г. Сокол, В. Курило, Т. Бодак, С. Лис, М. Кіт, Н. Сторожук, маленька Ліліян Баран знайшла 1 дол. на підлозі і віддала на руки комітету на інвалідів. Дрібними датками $19. Разом $64, які по відтягненні видатків за оголошення і летючки в сумі $6.40 вислано через Обєднання на призначену ціль.

Комітет.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Український лікар.

Українська кольонія в Мінеаполіс, а з нею і український загал в Америці радіють, що наші професійні ряди збільшилися в особі нового лікаря д-ра Івана Петра Корчика. Д-р Корчик це молодий у літах і мало відомий українському загалові, бо недавно вступив на арену самостійного життя. Він приїхав сюди з Канади.

Родився в 1907 р. у Вінніпеґу. Його родичі українські іміґранти з Західньої України. Батько його, хоч сам звичайний робітник при залізничих роботах, зумів допомогти не лише йому, але й усім своїм дітям осягнути університетську освіту.

Д-р Іван П. Корчик.

Перші студії Іван побирав у Вінніпеґу в школі св. о. Миколая, де крім англійської мови, вчився по українськи. Потім учащав до школи св. Боніфатія, де вчився по французьки і де укінчив середню освіту. Ідучи за покликом молодого серця, п. Корчик ходив до колеґії в Сейнт Луїс і думав вступити до закону. Та повернувся назад до Канади і студіював медицину в манітобському університеті, де по довгих літах студій одержав лікарський диплом у 1934 р. По однорічній практиці у вінніпеґських лічницях д-р Корчик приїхав до Злучених Держав і почав свою лікарську практику в хірурґії в Ст. Барнабас Госпітал в Міннеаполіс, Мінн. Тут він викладав в т. зв. школі для сестер бактеріольоґію, хемію та нервові недуги. В жовтні ц. р. д-р Корчик здав свій лікарський іспит, щоб могти практикувати в цьому стейті, і осягнув незвичайно високі висліди, бо, приміром, в хірурґії дістав 98%, в фізіольоґії 96% і т. п.

Тепер він відчинив свій власний офіс у Доналдсон Білдінґ в Мінеаполіс. Д-р Корчик має шість ріжних дипломів. Тепер вступає в члени Українського Народного Союзу.

Додати належить, що д-р Корчик знаменито володіє українською мовою, любить свій нарід і цікавиться українською справою. Молодому лікареві бажаю повного успіху в його праці і вірю, що свідомий український загал зрозуміє вартість нашого досвідченого лікаря і відповідно до цього пристосується.

Ф. Луців.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ГАРТФОРД, КОНН.

На сироти.

Дня 25. листопаду відбулась в гром. Ковальських гостина з нагоди посвячення їх дому й при тій нагоді присутні гості не забули за Рідний Край та зложили на сироти $4. Гроші переслано через Обєднання.

Катерина Ярошевич.

РЕНКІН, ПА.

На Рідну Школу.

18-та сотня О. Ч. Січи на своїх зборах у грудні ухвалила виасигнувати з каси сотні $10 та переслати ту жертву через Обєднання на Рідну Школу.

Іван Савчин, секр.

ПІТСФІЛД, МАСС.

На інвалідів.

Зложили по долярові: П. Закордонський, М. Закордонський, І. Закордонський, І. Косован, а Н. Соколовський 50 ц. Разом $4.50. В попередних дописі були пропущені в „Свободі" такі жертводавці: С. Антонічук $1, а по 50 ц.: В. Спасик с. Юрка і П. Спасик. Разом вислано до Обєднання на інвалідів $36.70.

Олекса Яремій.

Жінка (до чоловіка): Мусиш раз зробити порядок із тим нашим зятем. Вчора знову сказав мені, що девятьдесять девять чортів і одна теща то разом сто чортів.

Чоловік: Моя кохана, що я тут можу порадити? Таж девятьдесять девять більше один то дійсно сто!

125-ЛІТТЯ БРЕСЛЯВСЬКОГО УНІВЕСИТЕТУ.

(ВУНІ) Університет у Бресляві творить разом з Берліном і Бонном цю групу „університетів Фридриха Вільгельма", що завдячує своє існування, змагання нації до духового й етичного відродження, яке проняло Німеччину в часі поневолення її Наполеоном. Національно-патріотичний момент був підложжям декрету короля Фридриха Вільгельма III. з 1811 року, котрим давня єзуїтська колеґія переформована на університет і доповнена професорами зі скасованої „Віядрияни", високої школи у Франкфурті над Одрою.

Тому не випадком і національно-соборний зрив з 1813 р. почався саме серед студентів нового бреслявського університету відомою в історії лекцією знаного фільософа і ботаніка Штефенса, що несподівано замісць сухого викладу про скількість і завдання платків у квітці виголосив палку промову, закликаючи слухачів вступати добровольцями в ряди німецького війська. Сам Штефенс теж записався в стрільці, дістающи почесний титул „першого добровольця". Цей же дух патріотизму не завмер і після сотні літ: доказом цього 9 професорів і сотні студентів, що зложили свої голови за батьківщину в світовій війні.

З нагоди 125-літнього ювилею університету згадує німецька преса наукові заслуги цього культурного вогнища на Шлеську. Не зважаючи на завше слабе матеріяльне вивінування, пишеться Бресляв найстаршим у світі фізіольоґічним інститутом і цілим рядом професорів зі світовим іменем, що довше або коротше працювали в ньому. Вистарчає згадати автора німецького національного гимну, Гофмана фон Фалерслебена, а далі йдуть такі імена як фізик Бунзен, історики старовини Едвард Маєр і Теодор Момзен, економіст Зомбарт, історики Дітріх Шефер, Цікурш та Макс Ленц.

Українці можуть іще згадати, що університет у Бресляві має другу в світі катедру словянських мов і літератур, від 1841 р., отже лише на рік пізніше паризького покликання Міцкевича. Першим професором славістики у Бресляві був відомий чеський поет-романтик Ф. Л. Челяковски. Тепер цю катедру займає професор Дільс, відомий приятель українців, що між іншим працював і над вивченням наших козацьких дум.

Синок просив батька, щоб виробив йому шкільну задачу. Батько не зміг виробити. На те синок до мами: „Мамо, чому ти не вийшла за такого як Петрусів батько? Петрусь усе має задачу: „дуже добре".

Свистун.

Пан Шпичка наймав слугу і випитувався притім, чи він уміє свистати. Коли котрий не вмів, Шпичка не приймав його. Раз запиталися Шпички, нащо йому свистунів.

— Я посилаю — каже — слугу до пивниці принести вина. Ввесь час він мусить голосно свистати, щоб я на горі чув, що він не пе вина.

Між приятельками.

— Чи то правда, що ти позувала мистцеві Н. до образу „Дівчина і змія"?

— Так, правда.

— Цікаво, хто позував за дівчину?

Хто рано встає . . .

— Знаєш, встаю завсіди тоді, як лише перший промінчик сонця загляне до моєї кімнати.

— Так скоро? Бачу, що знаменито інтерпретуєш приповідку „Хто рано встає . . ."

— Так, але вікна моєї спальні виходять на західню сторону.

НЕДОБРІ ДІВЧАТА

Рік 1910.

— Щож це, Марійко, ти знову була на скейтінґ рінґу? Чи хочеш собі ноги поломити та стати калікою на все життя? То батька тобі нітрохи не жаль?! Тобі зовсім рівнодушне, що батько сидить на-пів живий та лише слухає, чи не задзвонить дзвінок у дверях і лише заглядає у вікно, чи не зупиниться перед брамою віз ратункової стації. Ти нічого не робиш собі з батька . . .

— Таточку! Таж зрозумійте . . .

— Навіть слухати не хочу . . . Недобра дівчина!

Рік 1936.

— Мушу тобі сказати, Іванно, що мене попросту обурює твоя поведінка . . . Годіж аж так хвилювати батька! Що ти собі думаєш, що я маю камінне серце? А чейже я не є якийсь консервативний батько тай не держу тебе в заперті. Таж я не сказав тобі: „Сиди дома!" Коли тобі захотілося, Бог знá, сказавши між нами — навіщо — летіти в таку погану погоду з Америки до Австралії, а відтам до Англії та побивати якийсь ідіотичний рекорд, який завтра з черги побе Анна, Амелія, чи як там іще вони зовуться. Я нічого не говорив, лише подумав: „Коли дівчині приключиться катастрофа, то її виловить якийсь корабель". Та тобі того мало. Ти мусиш іще, не згадуючи ні словечком, пускатися летіти з Нової Зеляндії до Тасманії понад море, де якийсь нужденький кораблик переїжджає раз на пів року. Тобі добре літати. А ти подумала би, що серце твого батька заливається кровю, що він неспокійний і хвилюється, що не може їсти . . .

— Тату, таж зрозумій . . .

— Навіть слухати не хочу . . . Недобра дівчина!

Рік 1986.

— Слухай, Олено, ти все говориш „таточку", а я бачу, що ти зовсім не любиш батька і нітрохи не зважаєш на нього. Тобі зовсім рівнодушне, що я хвилююся. Скажи мені, будь ласка, навіщо було летіти ракетою на Сирія на чайок?! Від біди могла ти полетіти без ніякої ракети на Марса. Щож це, чи на Марсі чай гірший, ніж на Сирію? Це все лише наперекір мені. Марс також під рукою, тож чи треба ракетувати на Сирія? А що ратько схвилюється, це тебе не обходить . . .

— Тату, таж зрозумій . . .

— Навіть слухати не хочу! Недобра дівчина!

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

THE UKRAINIAN NATION

To the Editor of The Tribune:

Much has been written about Ukraine particularly about Hitler's plans to march eastward, "Drang nach Osten" and Stalin's plans to "defend Ukraine." In short, the world is now looking upon Ukraine as something that would lead to an inevitable military clash between Nazi Germany and Communist Russia.

Little if anything has been said about the country in question itself. For the sake of better understanding of the situation, let me tell the readers of The Tribune a few facts about that nation. I know these facts since I am both a historian and a native of Ukraine.

First of all, Ukraine is not Russian, nor has Communist Russia any monopoly to "defend" Ukraine. Ukraine has never been German, nor has she any room for the German or any other additional colonization. Ukraine, though controlled by the Russian Bolsheviki at the present time, is not Russian or German. Soviet Ukraine is Ukrainian, populated with 32,000,000 Ukrainian people who have their own language, history, culture and customs. Ukraine has been an independent state for centuries and has defended Europe from the barbaric hordes of the Mongols, Tartars and Turks. As a result of these constant fights, she became weakened politically and became dependent first upon Poland and later upon Russia. Even today these two countries keep the Ukrainian nation in subjugation and are trying to "defend it." The true fact is, however, that the freedom-loving Ukrainian people are waiting for the opportunity to rise up again and win their independence. That opportunity will certainly come when there is another war in Europe.

THEODORE LUCIW.

(Minneapolis Tribune, December 14, 1936.)

NEW HAVEN NEWS

December 20th found a goodly number of New Haven's peppiest, most active group of young people at the annual meeting of the Young Ukrainian Association "Banduryst," held at St. Michael's Church. The Y. U. A. B. was established in said city November 25th, 1933, since which time it has developed so rapidly and enthusiastically that it soon promises to out-grow its embryonic stage.

It is interesting to note that the statutes of this club, unlike the procedures of other such groups, provide for the forming of "groups of members to comprise an enterprise who shall elect their own officers, the latter who shall be directly in a position of conducting or executing such regulations as deemed essential to their groups and meeting with the approval and consent of the Executive Committee. One representative from each group is elected to the Board of Directors meeting where a vote is granted to said person. Any and all regulations of any respective groups must comply with the statutes."

Under these provisions, three branches have been formed under the jurisdiction of the Banduryst Executive Committee and they have won acclaim and much favorable comment. These are: the Banduryst Choir and Dramatic Circle, under the directorship of Prof. S. Chymyhuk; the Dancers' Club of New Haven, under the tutelage of Prof. Alex Gina; and the Ukrainian Sports Club, under the capable management of Mr. Frank Pawlik.

The newly-elected officers show every promise of further enhancing the reputation of the Y. U. A. B. They are: Miss Cecilia Chawluk, president; Miss Esther Shumeyko, vice president; Miss Mary Burbela, recording secretary; Miss Mary Matwick, financial secretary; Mr. Harry Kvatz, treasurer; Mr. Frank Pawlik, assistant treasurer.

You'll be hearing more of this "gang" folks, so look to your laurels!

N. B.

LOOKING FOR GAMES

A new basketball team was recently formed in New York City composed of Pennsylvania Ukrainians who reside and work there. The name of the team is Pen-York Ukrainians and it is coached by Joe Nazar. The players composing the team are Mike Kobock, guard, and Wallace Sheska, a forward, both former Northampton Hi School basketplayers; Ted Yuhas, guard, hailing from the coal regions of Pennsylvania and also a high school star; John Husak, forward, who had played many years with the Northampton Ukrainians; Pete Evans, guard, who starred with the strong Northampton Hungarians Pals; Paul Poticha, center, of the Northampton Ukrainians and the Brookline Moran Diners; and Steve Nazar, who is a coming star, having played with many different teams for the past years. The ages of the team are 17 to 21 years.

The team is equipped with yellow and blue basketball suits and very striking jackets. It would like to hear from all Ukrainian teams in the city and from teams out of the city.

Mng. STEVEN NAZAR,
16 St. Marks Place,
New York City

BOSTON B. B. TEAM REORGANIZED

"Ukrainian Cossacks" reorganized early this month at the Ukrainian Church at 136 Arlington Street, Boston.

The following players turned out for the initial practice: Joseph Uwasko, Rudolph Shady, Michael Kucher, Tony Paszczak, Michael Yarosh, John Wynohradnyk, Elmer Homan, William Boyko, Bill Veloshen and Peter Steppi.

Thus for the Boston "Ukrainian Cossacks" have played three games and have emerged victorious in all. The scores of these games are:

Dionne's	20	Cossacks	28
N. Y. A.	26	Cossacks	51
Shawmuts	32	Cossacks	48

We are planning to have a game with the Ukrainian St. Michael's Basketball Team of Rhode Island after Christmas. Let's hope we all attend this Ukrainian gathering.

N. Y. A. 26—Cossacks 51; Shaw-

MICHAEL KUCHER,
8 Highland Park Ave.,
Roxbury, Massachusetts.

WPA ЗАЙМАЄТЬСЯ ЦЕРКУЛЯЦІЄЮ КНИЖКАМИ.

Робітники WPA достарчають тепер книжки для шкільної дітвори, місцевостей без бібліотек, віддалених округ та перелюднених секцій, де ніколи не було подостатком книжок для циркуляції. Відділ для направи книжок та поширення бібліотек оснувала Жіноча Дивізія Програми Федеральних Робіт у 1933 році і тепер дає працю тринадцять тисячам жінок, узятих з допомогових списків.

Пляни для постачання книжок людям, котрі потребують їх для виконання проекту поширення бібліотек, це одні з найяскравіших точок програми. Ця праця почалась для обслуги потребуючим людям в округах, де публичні бібліотеки закрито через брак фондів, а по інших округах, де люди ніколи не мали нагоди покористуватись бібліотеками. Жінки WPA виступали тут як основниці на цьому полі. У стейті Кентокі вони стали розвозити книжки верхом на конях у віддалі гірські округи. У затоках Місісіпі жінки розвозили книжки лодками та човнами. В Айові бібліотекарі розвозили примірники книжок фермерськими возами для дітей у сільських школах.

Праця в цілі поширення бібліотек була важною справою для округів, у котрих депресія ють обслугу з добірних бібліотеки та школи зовсім припинити випозичування книжок. Працівники WPA відкрили багато добірних бібліотек по крамницях, хуторах, клюбах та церквах і зібрали стоси книжок та журналів з кожного видання. Населення міських секцій та сільських округ, котрі ніколи не мали нагоди позичати книжок, тепер дістають обслугу з добірних бібліотек WPA. В однім повіті стейту Мішіґен, де більш як половина населення не мала вигод з бібліотеки, тепер є 22 бібліотечні філії WPA.

Відділи направи книжок допомогли бібліотекам і колам привернути до циркуляції мільйони томів книжок, котрі через частинне знищення були непридатні до вжитку. Ті відділи виконують свої завдання під наглядом вправних учителів, так, що кожна жінка, котра направляє чи оправляє книжки, заразом учиться пожиточного ремесла. Їх учать мити, витирати та чистити книжки, ліпити та зшивати, направляти протерті береги і наново оправляти в окладинки.

Публичні школи та бібліотеки заощадили тисячі долярів через відновлення своїх книжок. В однім місті, де пять років Заряд Освіти не міг направити ані заступити іншими підручні книжки, коли вони понищились і були нездатні до дальшого вжитку, сто робітників WPA відновили триста тисяч томів книжок для вжитку шкільних дітей. У Тенесі чверть міліона книжок привернено до циркуляції по бібліотеках і школах.

Крім направи та роздачі книжок бібліотечні робітники помагали порядкувати, клясифікувати та списувати книжки для публичних бібліотек, як теж стейтових університетів, котрі не мали спроможности на таку працю. Один великий університет, вдержуваний публичними фондами, доніс, що його вівтори милі довгі полиці заповнені необхідними до науки матеріялами, котрі упорядкували робітники WPA. У кільканацятьох публичних бібліотеках стейту Індіяна секретарки бібліотек зібрали та впорядкували списи книжок, котрі роками стояли на складі, передтим недоступні для читача.

З огляду на успішну працю поширювання багато льокальних адміністрацій плянують продовжати услуги, започатковані робітниками WPA.

RADIO.

В неділю, 3-го січня, від години 2-гої до 2.30 пополудні, зі стації WTHT в Гартфорд, Конн., буде співати хор укр. гр.-кат. церкви з Глестонбері, Конн., коляди під управою диковчителя Похмурського.

Теодор Соколовський, студент, розкаже англійською мовою про український нарід і святкування Різдвяних Свят на рідній землі.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ОРМРОД, ПА.

На інвалідів.

Бр. св. Николая, від. 124 У. Н. Союзу, на своїм річнім мітінгу, що відбувся 12. грудня, ухвалило призначити з братської каси $5 на інвалідів та переслати ту жертву через Обєднання.

Дмитро Бала, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На політичних вязнів.

На поміч політичному вязневі в селі Нагірянка зложили одноосельчани $10 та переслали ту жертву через Обеднання. Жертвували: О. Попик $5.50; К. Мартинюк $2; І. Луців і О. Головчак по $1; В. Гнатів 50 ц.

ЛОРЕЙН, О.

На інвалідів.

Українська православна громада переслала з Листопадового Свята на інвалідів $12.25. Збірку переслано через Обеднання.

— Як вернуся до дому трохи пізно, то на другий день я наче збитий!

— Так? То видно, ви жонаті...

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ.

(83)

Rex Maxon

На приказ Люлімія один з чорних слуг побіг до кімнати, в якій Калі Бвана в крайнім одчаю вичікувала своєї дальшої долі. Вона знала, що цього вечора має відбутися канібальська оргія і в ній вона гратиме ролю найвищої жрекині. Яка це буде роля, вона сама добре не знала. І це її найбільше непокоїло. Післанець казав їй іти до другої кімнати.

Перейшовши поріг другої кімнати, Калі Бвана побачила перед собою який тузин чорних жінок. Звертаючись до них, чорний післанець промовив: „Це нова найвища жрекиня божка леопардів. Люлімі приказав, щоб вона була зібрана в шати, потрібні для святого обряду". По тих словах він обернувсь і вийшов з кімнати.

Жінки осталися самі. Чорні відразу окружили білу дівчину й почали виявляти не менше жорстокости, як їх чорні чоловіки. Калі Бвана була гарна, а ці бридкі істоти ненавиділи красу, а радше: вони мали про красу своє власне поняття. Їх серця сповнилися злобою і завистю, бо ця біла дівчина стане над ними найвищою.

З диким криком вони кинулися на неї і почали зривати з неї одіж. Робили вони це з очевидною приємністю і колиб не страх перед Люлімієм, що строго наказав, щоб дівчині не зробили нічого злого, то з такою самою жорстокістю, з якою вони шматували її одіж, вони булиб також розірвали її тіло. Страх стримував їх дикі інстинкти.